

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

1991-2016

Πρόγραμμα εκδηλώσεων για τον εορτασμό
των 25 ετών λειτουργίας του Τμήματος

Πρώτη έκδοση:
ΑΘΗΝΑ • ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2016

Περιεχόμενα

«Ξενάκης: Μουσική Αρχιτεκτονική» – Ημερίδα και συναυλία 16 Απριλίου 2016	σ. 3
Διημερίδα: «Η μουσική στην εκπαιδευτική διαδικασία» 12-13 Μαΐου 2016	σ. 5
Διήμερο αφιέρωμα στην ελληνική δημοτική μουσική παράδοση 4-5 Ιουνίου 2016	σ. 7
Συνέδριο Αρχαίας Ελληνικής & Ρωμαϊκής Μουσικής 11-14 & 15 Ιουλίου 2016	σ. 9
Βυζαντινομουσικολογική ημερίδα: «Το Παναρμόνιο του Κ. Α. Ψάχου» Οκτώβριος 2016	σ. 11
8ο Διατμηματικό Μουσικολογικό Συνέδριο (υπό την αιγίδα της Ελληνικής Μουσικολογικής Εταιρείας) 25-27 Νοεμβρίου 2016	σ. 15

Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών	σ. 17
Προσωπικό του Τμήματος (1991-2015)	σ. 21

«Ξενάκης: Μουσική | Αρχιτεκτονική»

Ημερίδα και συναυλία

Μέγαρο Μουσικής Αθηνών

16 Απριλίου 2016

Η ημερίδα με θέμα «Ξενάκης: Μουσική | Αρχιτεκτονική», θα πραγματοποιηθεί στην Αθήνα, το Σάββατο, 16 Απριλίου 2016, στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών (Αίθουσα Δημήτρης Μητρόπουλος).

Η ημερίδα συνδιοργανώνεται από το Τμήμα Μουσικών Σπουδών της Φιλοσοφικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και την Σχολή Αρχιτεκτόνων του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, με την ευκαιρία της διπλής επετείου, αφενός των 25 ετών από την ίδρυση του Τμήματος Μουσικών Σπουδών και αφετέρου των εκδηλώσεων για τα 50 χρόνια από τον θάνατο του Le Corbusier. Οι τελευταίες εκδηλώσεις, με γενικό τίτλο «Αναφορά στον Ελ/Le Corbusier», εντάσσονται στο ευρύτερο πλέγμα εκδηλώσεων που οργανώνονται διεθνώς με τη συγκυρία των 50 χρόνων από τον θάνατο του μεγάλου αρχιτέκτονα και στην Ελλάδα οργανώνονται από τη Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, με τη στήριξη του Ιδρύματος Le Corbusier, του Γαλλικού Ινστιτούτου, της Ελβετικής Πρεσβείας, του Ελληνικού Ινστιτούτου Αρχιτεκτονικής, της Διεθνούς Εταιρείας Φίλων του Ιδρύματος Le Corbusier και άλλους πολιτιστικούς και επιστημονικούς φορείς.

Στην ημερίδα συμμετέχουν διακεκριμένοι μουσικολόγοι και αρχιτέκτονες που έχουν ασχοληθεί με το έργο του Ξενάκη και την πολύπλευρη σχέση μουσικής και αρχιτεκτονικής, με κύριο άξονα το έργο του. Οι θεματικές της ημερίδας θα κινηθούν γύρω από τα μαθηματικά μοντέλα της αρχιτεκτονικής και της μουσικής, τη γλώσσα της αρχιτεκτονικής σε σχέση με τη μουσική, τη γλώσσα της μουσικής σε σχέση με την αρχιτεκτονική, θέματα χρονικότητας και χωρικότητας, τη μελέτη των μουσικών έργων του Ι. Ξενάκη μέσα από τα μονοπάτια της αρχιτεκτονικής και το σχεδιασμό κτηρίων από τον ίδιο μέσα από τη γλώσσα της μουσικής.

Η εκδήλωση θα ολοκληρωθεί με ρεσιτάλ του διεθνούς φήμης πιανίστα **Ερμή Θεοδωράκη**, ειδικευμένου στην ερμηνεία των έργων του Ιάnnη Ξενάκη.

Επιστημονική & Οργανωτική Επιτροπή της Ημερίδας:

- Αναστασία Γεωργάκη, Τ.Μ.Σ. Ε.Κ.Π.Α.
- Έλενα Κωνσταντινίδου, Σχολή Αρχιτεκτόνων Ε.Μ.Π.
- Παναγιώτης Τουρνικιώτης, Σχολή Αρχιτεκτόνων Ε.Μ.Π.
- Αχιλλέας Χαλδαιάκης, Τ.Μ.Σ. Ε.Κ.Π.Α.

Διημερίδα:

«Η μουσική στην εκπαιδευτική διαδικασία»

Συνδιοργάνωση: Μεγάλη Μουσική Βιβλιοθήκη «Λίλιαν Βουδούρη»
12-13 Μαΐου 2016

Το Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, στο πλαίσιο του εορτασμού των 25 ετών από την ίδρυσή του, διοργανώνει διημερίδα με θέμα **«Η μουσική στην εκπαιδευτική διαδικασία»**, σε συνεργασία με τη Μεγάλη Μουσική Βιβλιοθήκη «Λίλιαν Βουδούρη».

Ο ρόλος και η επίδραση των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην εκπαιδευτική διαδικασία είναι σημαντικός. Αποτελούν παράγοντες και διαμεσολαβητές ενθάρρυνσης και ενίσχυσης καινοτόμων δράσεων και συνεργασιών απαραίτητων για τη “θεραπεία” και την ανάπτυξη της εκπαίδευσης και της δια βίου μάθησης.

Το Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Ε.Κ.Π.Α., στη διάρκεια των 25 ετών λειτουργίας του, συστηματικά προήγαγε δράσεις, συνεργασίες και συνέργειες με φορείς και ιδρύματα της τυπικής, της μη-τυπικής και της άτυπης μουσικής εκπαίδευσης. Μέσα από τις πολλαπλές διαστάσεις του προγράμματος σπουδών, τόσο σε προπτυχιακό όσο και σε μεταπτυχιακό επίπεδο, στη διάρκεια των μαθημάτων και των εφαρμοσμένων ερευνών, με τη συμμετοχή των φοιτητών και την καθοδήγηση του διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού, το Τμήμα μετατρέπεται σε κόμβο παραγωγής γνώσης, ανταλλαγής εμπειριών, ανάπτυξης νέων μεθόδων, διαμόρφωσης πρωτοποριακών προσεγγίσεων, όπου όλοι οι εταίροι και οι συμμετέχοντες – φοιτητές, θεσμικοί παράγοντες, φορείς, ιδρύματα, καθηγητές, εκπαιδευτικοί, μαθητές – επωφελούνται και αναπτύσσονται.

Η διημερίδα αποτελεί ευκαιρία παρουσίασης και ανάδειξης τέτοιων συνεργειών, δράσεων, δραστηριοτήτων και εφαρμογών με επιστημονικούς και κοινωνικούς φορείς, ιδρύματα, οντότητες, συλλογικότητες και θεσμικούς παράγοντες.

Ειδικότερα, θεματικές που περιλαμβάνονται είναι:

- Η διασύνδεση και η επίδραση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην πρωτοβάθμια και στη δευτεροβάθμια Γενική Εκπαίδευση και στα Μουσικά Σχολεία.
- Η πρακτική διδασκαλία των φοιτητών σε σχολεία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και η επίδρασή της σε όλους τους συμμετέχοντες.
- Εφαρμοσμένες έρευνες (του Τ.Μ.Σ. Ε.Κ.Π.Α.) στο χώρο της Μουσικής Παιδαγωγικής και οι επιδράσεις τους.
- Δράσεις και εφαρμογές στο πλαίσιο της μη-τυπικής εκπαίδευσης.
- Ο ρόλος της Μεγάλης Μουσικής Βιβλιοθήκης «Λίλιαν Βουδούρη» του Συλλόγου «Οι Φίλοι της Μουσικής» στη μουσική εκπαίδευση.

Η διημερίδα θα λάβει χώρα την Πέμπτη, 12 Μαΐου, στο Αμφιθέατρο «Αργυριάδης» του Πανεπιστημίου Αθηνών και την Παρασκευή, 13 Μαΐου, στη μεγάλη αίθουσα εκδηλώσεων της Μεγάλης Μουσικής Βιβλιοθήκης «Λίλιαν Βουδούρη».

Διήμερο αφιέρωμα
στην ελληνική δημοτική μουσική παράδοση
Κεντρικό κτήριο Ε.Κ.Π.Α. (Πανεπιστημίου 30),
Μεγάλη Αίθουσα Τελετών και αύλειος χώρος
4-5 Ιουνίου 2016

Το Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, στο πλαίσιο των εκδηλώσεων για τα 25χρονα της λειτουργίας του, διοργανώνει ένα διήμερο αφιέρωμα στην ελληνική δημοτική μουσική παράδοση στις 4 και 5 Ιουνίου 2016, τιμώντας συμβολικά ορισμένους κορυφαίους εκπροσώπους του χώρου.

Το Σάββατο, 4 Ιουνίου, ώρα 19.30, στη Μεγάλη Αίθουσα Τελετών του Κεντρικού κτηρίου (Πανεπιστημίου 30), θα τιμηθούν για την προσφορά τους ο θρακιώτης τραγουδιστής, ερευνητής και δάσκαλος του δημοτικού τραγουδιού **Χρόνης Αηδονίδης** (γεν. 1928), οι ηπειρώτες δεξιότεχνες του λαϊκού κλαρίνου **Γρηγόρης Καψάλης** (γεν. 1929) και **Πετρολούκας Χαλκιάς** (γεν. 1934), καθώς και ο δεξιότεχνης στο ούτι **Νίκος Σαραγούδας** (γεν. 1933) με τη σύζυγό του, τραγουδίστρια **Γιασεμή Κανταρτζόγλου-Σαραγούδα**.

Παράλληλα, στον αύλειο χώρο του κτηρίου θα πραγματοποιηθούν δύο μουσικοχορευτικές εκδηλώσεις, όπου θα παίξουν και θα τραγουδήσουν οι τιμώμενοι καθώς και επίλεκτοι παραδοσιακοί μουσικοί, ορισμένοι από τους οποίους είναι απόφοιτοι του Τμήματος Μουσικών Σπουδών.

Η πρώτη εκδήλωση, το Σάββατο, 4 Ιουνίου, ώρα 21.00, είναι αφιερωμένη στη στεριανή παράδοση (Ήπειρος, Θεσσαλία, Ρούμελη και Μοριάς), ενώ η δεύτερη, την Κυριακή, 5 Ιουνίου, ώρα 13.00, επικεντρώνεται στη θαλασσινή μουσική παράδοση (Αιγαίο, Μικρά Ασία και Θράκη).

Οι εκδηλώσεις αυτές, με ελεύθερη είσοδο και συνοδεία από κρασί, αποτελούν μια ανοιχτή πρόσκληση σε όλη τη φοιτητική κοινότητα

αλλά και σε όσους αγαπούν ή επιθυμούν να γνωρίσουν καλύτερα την ελληνική δημοτική παράδοση, να πιαστούν και να συν-κινηθούν στον κύκλο του χορού! Τιμώντας τους παλαιούς μεγάλους δεξιότεχνες – και στο πρόσωπό τους τούς επώνυμους και ανώνυμους εκπροσώπους της ελληνικής δημοτικής μουσικής – το Τμήμα δίνει έμφαση στην έννοια της «παράδοσης» ως συγκρότηση, διαχείριση και μεταβίβαση της συλλογικής ταυτότητας και μνήμης.

Την επιμέλεια του αφιερώματος έχει ο καθηγητής Λάμπρος Λιάβας, διευθυντής του Τομέα Εθνομουσικολογίας του Τμήματος Μουσικών Σπουδών.

Συνέδριο Αρχαίας Ελληνικής & Ρωμαϊκής Μουσικής

<http://moisa2016-athens.eu>

11-14 & 15 Ιουλίου 2016

Το 9ο συνέδριο της “Μόισας” – Εταιρείας μελέτης της αρχαίας ελληνικής & ρωμαϊκής μουσικής και της πρόσληψής της (<http://www.moisasociety.org>) – διοργανώνεται από το Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (<http://www.music.uoa.gr>) σε συνεργασία με την École Française d’Athènes (<http://www.efa.gr/index.php/fr>) και θα διεξαχθεί στην Αθήνα, από την Δευτέρα, 11 Ιουλίου, έως την Πέμπτη, 14 Ιουλίου 2016.

Κεντρικό θέμα του συνεδρίου είναι η **«Μουσική και ο κόσμος των ζώων στην ελληνική και τη ρωμαϊκή αρχαιότητα»**, με έμφαση στις ακόλουθες επιμέρους θεματικές:

- Περιγραφή των φωνών των ζώων (τονική και ρυθμική συνιστώσα: ηχητικές αναπαραστάσεις)
- Ταξινόμηση των ζώων σύμφωνα με τις φωνές τους
- Συσχετισμός ζωικών ήχων με τις εποχές και τη γεωργία
- Επίδραση της μουσικής των ανθρώπων στα ζώα
- Χρήση ζωικών υλικών στην οργανοποιία
- Ζώα και ζωόμορφα όντα μουσικοί
- Μιμήσεις ζωικών φωνών στις μουσικές συνθέσεις των ανθρώπων

Κεντρικός ομιλητής θα είναι ο καθηγητής François-Bernard Mâche, μουσικολόγος και συνθέτης, ακαδημαϊκός και επίτιμος διδάκτωρ του Τμήματος Μουσικών Σπουδών. Το πρόγραμμα

αναμένεται να περιλάβει πρωτότυπες εισηγήσεις και αναρτήσεις (posters) μελετητών προερχόμενων από διάφορες επιστήμες, όπως η φιλολογία, η αρχαιολογία, η μουσικολογία, η πληροφορική, η ζωολογία, η μουσική ακουστική και η θεατρολογία. Γλώσσα του συνεδρίου είναι η αγγλική, ενώ μετά το πέρας του συνεδρίου προβλέπεται η έκδοση πρακτικών, καθώς και η υποβολή προς δημοσίευση επιλεγμένων εισηγήσεων υπό μορφήν άρθρων στο επιστημονικό περιοδικό της “Μόισας” *Greek & Roman Musical Studies* (<http://www.brill.com/publications/journals/greek-and-roman-musical-studies>).

Στο πλαίσιο του συνεδρίου θα λάβει επίσης χώραν συναυλία σύγχρονης μουσικής εμπνευσμένης από την αρχαιότητα, καθώς και εκδρομή στους Δελφούς, την Παρασκευή, 15 Ιουλίου 2016, για ξενάγηση στον αρχαιολογικό χώρο αλλά και παράσταση των δύο σωζόμενων δελφικών ύμνων από τη χορωδία του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Επιστημονική & Οργανωτική Επιτροπή του συνεδρίου:

- Andrew Barker (University of Birmingham)
- Angelo Meriani (Università degli Studi di Salerno)
- Joan Silva-Barris (Institut Antoni Pous i Argila, Barcelona)
- Daniela Castaldo (Università del Salento)
- Pauline LeVen (University of Yale)
- John Franklin (University of Vermont)
- Stefan Hagel (Österreichische Akademie der Wissenschaften)
- David Creese (University of Newcastle)
- Στέλιος Ψαρουδάκης (Πανεπιστήμιο Αθηνών)
- Sylvain Perrot (École Française d’Athènes)
- Αναστασία Γεωργάκη (Πανεπιστήμιο Αθηνών)
- Χρήστος Τερζής (Αθήνα)
- Φώτης Μόσχος (Αθήνα)

Βυζαντινομουσικολογική ημερίδα: «Το Παναρμόνιο του Κ. Α. Ψάχου»

Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, Αίθουσα Δημήτρης Μητρόπουλος
Οκτώβριος 2016

Η βυζαντινομουσικολογική ημερίδα «Το Παναρμόνιο του Κ. Α. Ψάχου» οργανώνεται από το Τμήμα Μουσικών Σπουδών της Φιλοσοφικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών με την ευκαιρία της επετείου των 25 ετών από την ίδρυσή του.

Ο Ψάχος, με καταγωγή από την Κωνσταντινούπολη, εγκαταστάθηκε στην Αθήνα κατά το τέλος του 19ου αιώνα και πρωτοστάτησε στην προώθηση της μελέτης και διδασκαλίας της Βυζαντινής Μουσικής. Έχοντας εξασφαλίσει χρηματοδότηση, από την Εύα Πάλμερ-Σικελιανού και από σχετικό έρανο, παραγγέλλει μεταξύ των ετών 1922 και 1924 και επιβλέπει την κατασκευή τριών οργάνων, ενός μεγάλου σε τύπο “Orgel” και δύο μικρών σε τύπο «Αρμονίου», που κατασκευάζονται και παρουσιάζονται στο Oettingen της Γερμανίας. Από αυτά, τα δύο αρμόνια μεταφέρθηκαν στην Ελλάδα και κατά καιρούς χρησιμοποιήθηκαν σε εκδηλώσεις, κυρίως κατά τις «Δελφικές γιορτές». Σήμερα το μικρότερο έχει συντηρηθεί και βρίσκεται στο μουσείο του Κ.Ε.Ε.Λ. της Ακαδημίας Αθηνών, ενώ το δεύτερο φυλάσσεται στην Εστία Νέας Σμύρνης και χρήζει συντήρησης.

Το μεγάλο Παναρμόνιο χρησιμοποιήθηκε το 1926 σε συναυλίες και παρουσιάσεις του έργου του Ψάχου στη Γερμανία. Παρ’ όλο που είχε εξοφληθεί, έμεινε εκεί, καθώς οι τεχνικές δυσκολίες και τα έξοδα μεταφοράς του ήταν δυσβάστακτα. Είναι στην ουσία ένα εκκλησιαστικό όργανο, ένα “Orgel”, όπως το ονομάζει σε ένα δημοσίευσμά του ο ίδιος, και λειτουργεί με αυλούς. Η ιδιαιτερότητά του βρίσκεται στο ότι μπορεί να παίξει μια πλούσια σειρά από ασυγκέραστα διαστήματα, κατάλληλα να αποδώσουν την ελληνική μουσική, της οποίας χαρακτηριστικό είναι η μεγάλη ποικιλία μικροδιαστημάτων. Η λειτουργικότητά του στην πράξη και στη διδασκαλία αμφισβητήθηκε από την αρχή, ωστόσο δεν υπήρξε και

κάποια εκτεταμένη περίοδος δοκιμής του, ώστε να προκύψει και κάποιος καλά εκπαιδευμένος στο χειρισμό του μουσικός. Είναι όμως αδιαμφισβήτητη η αξία του, τόσο ως ιστορικού κειμηλίου που συνδέεται με μεγάλες προσωπικότητες, όπως ο Κωνσταντίνος Ψάχος και η Εύα Πάλμερ-Σικελιανού, όσο και ως τεχνολογικού επιτεύγματος για χρήση στη θεωρία και πράξη της ελληνικής παραδοσιακής μουσικής. Να σημειωθεί πως ο Ψάχος τιμήθηκε ως εφευρέτης για το σχεδιασμό και τη διευθέτηση στο πληκτρολόγιο των πολλών πλήκτρων που απαιτούνταν για την κάλυψη των 41 δικής του επιλογής διαστημάτων ανά οκτάβα.

Ενώ μέχρι πρόσφατα το Παναρμόνιο εθεωρείτο χαμένο (μάλιστα κυκλοφορούσε η φήμη πως καταστράφηκε στους βομβαρδισμούς του Β' Παγκοσμίου Πολέμου), εντοπίστηκε ήδη σε άριστη κατάσταση και πλήρη λειτουργικότητα στην Γερμανία, στην κατοχή του Karl Göckel.

Στην παρούσα ημερίδα, που θα πραγματοποιηθεί στην αίθουσα Δημήτρης Μητρόπουλος του Μεγάρου Μουσικής Αθηνών, διακεκριμένοι μουσικολόγοι παρουσιάζουν την πολυδιάστατη ιστορία γενικά μεν των «πνευματικών» (δηλαδή αεροφώνων) Οργάνων, που ανάγονται στην αρχαία ύδραυλη, αλλά και του βυζαντινού «Οργάνου», ειδικότερα δε και του Παναρμονίου του Κ. Α. Ψάχου· η όλη εκδήλωση θα ολοκληρωθεί με συναυλία βυζαντινής μουσικής από τον χορό ψαλτών «Οι Μαΐστορες της Ψαλτικής Τέχνης».

Η ημερίδα υποστηρίζει ακαδημαϊκά την ήδη διαρκούσα σύντονη εκ μέρους του Τ.Μ.Σ. του Ε.Κ.Π.Α. απόπειρα απόκτησης του Παναρμονίου του Κ. Α. Ψάχου: πέρα από τη μουσειακή του αντιμετώπιση, είναι πολύ ισχυρός ο συμβολισμός της επανεμφάνισης και της χρήσης του Παναρμονίου, καθώς ενσαρκώνει τον απόηχο της λαμπρής παλαιάς για την Ανατολή παράδοσης των βυζαντινών Οργάνων. Η Ελλάδα θα μπορεί να έχει πλέον ένα δικό της Όργανο, κατασκευασμένο για να παίζει τη δική της μουσική, αφού είναι γνωστό πως τα ευρωπαϊκά συγκερασμένα όργανα αδυνατούν να ανταποκριθούν στις κλίμακες της ελληνικής παράδοσης. Όταν μάλιστα γίνει προσιτό και γνωστοποιηθεί ο φυσικός ήχος του, δεν αποκλείεται η περαιτέρω διάδοσή του με αντίγραφα οργάνων, καθώς και η επιρροή του στο οργανολόγιο, σε νέους εκτελεστικούς ρόλους και στη διαμόρφωση ειδικού ρεπερτορίου.

Επιστημονική & Οργανωτική Επιτροπή του συνεδρίου:

- Αχιλλέας Χαλδαιάκης, Τ.Μ.Σ. Ε.Κ.Π.Α.
- Παύλος Σεργίου, Τ.Μ.Σ. Ε.Κ.Π.Α.
- Δημήτρης Μπαλαγεώργος, Τ.Μ.Σ. Ε.Κ.Π.Α.
- Θωμάς Αποστολόπουλος, Τ.Μ.Σ. Ε.Κ.Π.Α.
- Φλώρα Κρητικού, Τ.Μ.Σ. Ε.Κ.Π.Α.

Εθνικό και Καποδιστριακό
Πανεπιστήμιο Αθηνών
Φιλοσοφική Σχολή
Τμήμα Μουσικών Σπουδών

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο
Θεσσαλονίκης
Σχολή Καλών Τεχνών
Τμήμα Μουσικών Σπουδών

ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΜΟΥΣΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Σχολή Μουσικής και
Οπτικοακουστικών Τεχνών
Τμήμα Μουσικών Σπουδών

Πανεπιστήμιο Μακεδονίας
Σχολή Κοινωνικών, Ανθρωπιστικών
Επιστημών και Τεχνών
Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης

8ο Διατμηματικό Μουσικολογικό Συνέδριο υπό την αιγίδα της Ελληνικής Μουσικολογικής Εταιρείας

<http://musicology.mus.auth.gr>

Αθήνα, 25-27 Νοεμβρίου 2016

Τα τέσσερα πανεπιστημιακά τμήματα μουσικής και μουσικολογίας των ελληνικών πανεπιστημίων, δηλαδή τα Τμήματα Μουσικών Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και του Ιονίου Πανεπιστημίου, καθώς και το Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, προβαίνουν για όγδοη συναπτή χρονιά στην διοργάνωση του καθιερωμένου και ιδιαίτερα επιτυχημένου ετήσιου μουσικολογικού συνεδρίου υπό την αιγίδα της Ελληνικής Μουσικολογικής Εταιρείας. Το 2016 ο θεσμός αυτός φιλοξενείται στην Αθήνα και εντάσσεται στις ευρύτερες εκδηλώσεις για τον εορτασμό των 25 ετών λειτουργίας του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Οι εργασίες του συνεδρίου θα λάβουν χώραν, ειδικότερα, από την Παρασκευή, 25 Νοεμβρίου, μέχρι την Κυριακή, 27 Νοεμβρίου 2016, με

ειδικό θέμα **«Επιδράσεις και αλληλεπιδράσεις»**. Πέραν της συγκεκριμένης θεματικής, θα πραγματοποιηθούν επίσης εισηγήσεις – καθώς και συζητήσεις στρογγυλής τραπέζης – ανεξάρτητης θεματικής από μέλη ερευνητικών ομάδων της Ελληνικής Μουσικολογικής Εταιρείας.

Γλώσσα του συνεδρίου είναι η ελληνική, ενώ μετά την διεξαγωγή του προβλέπεται η έκδοση πρακτικών σε ψηφιακή μορφή με την ανάρτησή τους στον σχετικό ιστόχωρο της Ελληνικής Μουσικολογικής Εταιρείας (<http://musicology.mus.auth.gr/publications>).

Γενικός συντονιστής του συνεδρίου:

- Νίκος Μαλιάρας (Πανεπιστήμιο Αθηνών)

Επιστημονική επιτροπή του συνεδρίου:

- Πέτρος Βούβαρης (Πανεπιστήμιο Μακεδονίας)
- Νίκος Μαλιάρας (Πανεπιστήμιο Αθηνών)
- Εύη Νίκα-Σαμψών (Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης)
- Καίτη Ρωμανού (Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου)
- Γιώργος Σακαλλιέρος (Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης)
- Αναστασία Σιώψη (Ιόνιο Πανεπιστήμιο)

Οργανωτική επιτροπή του συνεδρίου:

- Νίκος Μαλιάρας (Πανεπιστήμιο Αθηνών)
- Ιωάννης Φούλιας (Πανεπιστήμιο Αθηνών)
- Κώστας Χάρδας (Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης)
- Αναστάσιος Χαψούλας (Πανεπιστήμιο Αθηνών)

Τμήμα Μουσικών Σπουδών
του Εθνικού και Καποδιστριακού
Πανεπιστημίου Αθηνών
<http://www.music.uoa.gr>

Το Τμήμα Μουσικών Σπουδών ανήκει στη Φιλοσοφική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Έχει πρωτίστως επιστημονική φυσιογνωμία και καλλιεργεί την έρευνα της μουσικής και την επιστήμη της μουσικολογίας σε όλες τις σύγχρονες εκφάνσεις της. Πολλά μέλη ΔΕΠ του Τμήματος είναι και μουσικοί, με σημαντική καλλιτεχνική παρουσία τόσο στο εσωτερικό της χώρας όσο και στο εξωτερικό.

Η συνύπαρξη διαφόρων επιστημονικών πεδίων και επιστημολογικών τάσεων στο Τμήμα διαμορφώνει ένα πλαίσιο μουσικών σπουδών σύγχρονων και διεθνών προδιαγραφών. Το Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος έχει ευρύ επιστημονικό ορίζοντα και κριτικό, διεπιστημονικό, προσανατολισμό. Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες καλλιεργούν την επιστημονική σκέψη και πρακτική, μαθαίνοντας τη σημασία της μουσικής γνώσης σε συνάρτηση με τα γνωστικά συστήματα στα οποία εντάσσεται η δεξιότητα της μουσικής. Για παράδειγμα, αντιμετωπίζουν την ελληνική μουσική στο σύνολο της ιστορικής της έκφρασης ως αρχαία, βυζαντινή (εκκλησιαστική και κοσμική), δημοτική και λαϊκή παραδοσιακή, την ευρωπαϊκή, την ηλεκτροακουστική κ.ά., σε ευρύ και κριτικό επιστημονικό πλαίσιο.

Η φοίτηση στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών διαρκεί πέντε χρόνια. Στους αποφοίτους του Τμήματος παρέχεται η δυνατότητα μεταπτυχιακών σπουδών στη Μουσικολογία και ειδικότερα σε μία εκ των τεσσάρων κατευθύνσεων (Ιστορική και Συστηματική Μουσικολογία, Εθνομουσικολογία και Πολιτισμική Ανθρωπολογία, Μουσική Τεχνολογία, Βυζαντινή Μουσικολογία) που αντιστοιχούν σε εκείνες του προπτυχιακού προγράμματος σπουδών. Λειτουργεί επίσης το Διατμηματικό Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα με τίτλο «Μουσική και κουλτούρα: Διεπιστημονικές αναλύσεις και εφαρμογές», σε

συνεργασία με το Τμήμα Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Τέλος, στο Τμήμα έχουν εκπονηθεί και βρίσκονται υπό εκπόνηση δεκάδες διδακτορικές διατριβές σε αντικείμενα συναφή προς όλες τις επιμέρους κατευθύνσεις και γνωστικά πεδία.

Από το ακαδημαϊκό έτος 2008-2009 λειτουργούν στο Τμήμα τρεις Τομείς. Ο Τομέας αποτελεί κυρίως διοικητική διαίρεση και, όπου είναι δυνατόν, πόλο συσπείρωσης επιμέρους γνωστικών αντικειμένων σε ευρύτερα επιστημονικά πεδία. Οι τομείς του Τμήματος, με τα επιστημονικά πεδία και τα συναφή γνωστικά αντικείμενα, είναι:

1. Τομέας Ιστορικής και Συστηματικής Μουσικολογίας:

Εστιάζει στην ιστορία και στη συστηματική έρευνα της έντεχνης ευρωπαϊκής και ελληνικής μουσικής παραγωγής και των μουσικών οργάνων από την αρχαιότητα έως σήμερα. Εξετάζει τις αισθητικές, φιλοσοφικές, ιδεολογικές και κοινωνικές διαστάσεις της μουσικής, ζητήματα ιστοριογραφίας και θεωρίας της μουσικής, καθώς επίσης τη μεθοδολογία της ερμηνείας των πηγών, της θεωρίας και της σημειογραφίας, τις αναλυτικές και ερμηνευτικές μεθόδους και τις συνθετικές διαδικασίες σε συγκεκριμένα μουσικά έργα.

2. Τομέας Εθνομουσικολογίας και Πολιτισμικής Ανθρωπολογίας:

Εξετάζει τη σχέση μεταξύ μουσικής και πολιτισμού σε ιστορική και συγχρονική προοπτική, τόσο στον ελληνικό χώρο όσο και παγκοσμίως. Στο πεδίο συνάντησης της εθνομουσικολογίας με την κοινωνική / πολιτισμική ανθρωπολογία εντάσσονται θεματικές προσεγγίσεις της σχέσης μουσικής και πολιτισμού που άπτονται όλων των τελεστικών τεχνών (αφήγηση / ιστόρηση, τραγούδι, χορός, δρώμενο / δράμα, κινηματογράφος), των λοιπών μορφών τέχνης και των θεωρητικών προσεγγίσεών τους, στο ευρύτερο πλαίσιο του μουσικού πολιτισμού.

3. Τομέας Τεχνολογίας Ήχου, Μουσικοπαιδαγωγικής και Βυζαντινής Μουσικολογίας: Περιλαμβάνει τρία διακριτά επιστημονικά πεδία. Στο πεδίο της Τεχνολογίας Ήχου εξετάζεται η σχέση της

μουσικής με τη σύγχρονη τεχνολογία, την πληροφορική και τα μαθηματικά, ήτοι μουσική ακουστική, μαθηματικά και μουσική από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα, μουσική τεχνολογία, ηλεκτροακουστική μουσική, μουσική πληροφορική και ηχοληψία. Στο πεδίο της Μουσικοπαιδαγωγικής αναπτύσσεται η παιδαγωγική και η διδακτική διάσταση της μουσικής στο ευρύτερο πλαίσιο των κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών και συγκεκριμένα η αναζήτηση, η έρευνα και ο συνεχής προβληματισμός σχετικά με τη θεωρία και την πράξη της διδασκαλίας και της μάθησης της μουσικής σε διαφορετικά περιβάλλοντα και πλαίσια, τόσο εντός της τυπικής όσο και εντός της άτυπης μαθησιακής διαδικασίας. Στο πεδίο της Βυζαντινής Μουσικολογίας εξετάζεται η βυζαντινή και μεταβυζαντινή μουσική (εκκλησιαστική, κοσμική, αστική, δημοτική), τόσο ως τέχνη όσο και ως επιστήμη, από άποψη θεωρίας και πράξης, ιστορίας και αισθητικής, στο πλαίσιο του ευρύτερου πολιτισμικού χώρου της χριστιανικής ορθοδοξίας.

Το Τμήμα Μουσικών Σπουδών υποστηρίζει ένα πολυδιάστατο προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών με επιστημονικό, θεωρητικό και φιλοσοφικό υπόβαθρο, και με αναφορές σε πολλές συναφείς επιστήμες. Οι θεματικές του ενότητες εξετάζονται σε ιδιαίτερο βάθος και αναπτύσσεται η κριτική ικανότητα των σπουδαστών, καθώς και το μεθοδολογικό και ερευνητικό τους προφίλ (το οποίο τεκμαίρεται και από τη σύνταξη πτυχιακής εργασίας που είναι υποχρεωτική για την περάτωση των σπουδών τους).

Η έρευνα στο Τμήμα σχετίζεται άμεσα με τη διδασκαλία και οι φοιτητές έρχονται σε επαφή με τρέχοντα ερευνητικά θέματα και γενικότερα με την επιστημονική συζήτηση σε διεθνές επίπεδο στον κάθε τομέα και γνωστικό αντικείμενο. Αυτή η πολύπλευρη επιστημονική προσέγγιση στη μουσική βοηθά τους φοιτητές να αποκτήσουν γνώσεις, δεξιότητες, εμπειρίες και κριτική σκέψη που τους καθιστά πολύτιμους στην κοινωνία, ώστε να μπορούν να απασχοληθούν επιστημονικά και επαγγελματικά σε διάφορους κλάδους, όπως, για παράδειγμα:

- Γενική εκπαίδευση (γενικά σχολεία)
- Ειδική μουσική εκπαίδευση (μουσικά σχολεία και ωδεία)
- Επιστημονικές βιβλιοθήκες και μουσικά αρχεία
- Επιστημονικά ερευνητικά κέντρα μουσικολογικής κατεύθυνσης
- Τμήματα προγραμματισμού και εκδόσεων φορέων της μουσικής ζωής
- Καλλιτεχνικοί θεσμοί και φορείς, Καλλιτεχνικά γραφεία
- Αίθουσες συναυλιών, Ορχήστρες, Χορωδίες, Μουσικά θέατρα, Μουσικά σύνολα
- Μουσικοί εκδοτικοί οίκοι
- Εφημερίδες και έντυπα μέσα μαζικής ενημέρωσης
- Ραδιόφωνο και τηλεόραση
- Τεχνολογία ήχου και ηχοληψία

Επίσης, το πρόγραμμα δίνει έμφαση στην παιδαγωγική, η δε παιδαγωγική επάρκεια των φοιτητών επιτυγχάνεται μέσω διαφόρων σχετικών μαθημάτων, πρακτικής άσκησης, καθώς και κοντινών συγγενικών αντικειμένων και προσεγγίσεων.

Με το δυνατό διεπιστημονικό και πολυεπίπεδο μουσικό και μουσικολογικό υπόβαθρο που αποκτούν, οι απόφοιτοι έχουν άριστη απορροφητικότητα και επιτυχία σε μεταπτυχιακά προγράμματα της Ελλάδας και του εξωτερικού, όχι μόνο στη μουσικολογία, αλλά και σε άλλα σχετικά αντικείμενα (ανθρωπολογία της μουσικής, τεχνολογία και πληροφορική, ψυχολογία, παιδαγωγική, ειδική αγωγή, μουσικοθεραπεία, μουσικοπαιδαγωγικά κ.ά.), όπου και πολλοί έχουν εξαιρετικές επιδόσεις.

Προσωπικό του Τμήματος (1991-2015)

Μέλη Δ.Ε.Π. (αλφαβητικά)

- Γεώργιος Αμαργιανάκης (1938-2003)
- Χριστίνα Αναγνωστοπούλου
- Θωμάς Αποστολόπουλος
- Αναστασία Γεωργάκη
- Γιώργος Ζερβός
- Ίων Ζώτος (1944-2010)
- Παύλος Κάβουρας
- Φλώρα Κρητικού
- Απόστολος Κώστιος
- Βασιλική Λαλιώτη
- Irmgard Lerch-Καλαβρυτινού
- Λάμπρος Λιάβας
- Ειρήνη Λουτζάκη
- Νικόλαος Μαλιάρας
- Δημήτριος Μπαλαγεώργος
- Πύρρος Μπαμίχας
- Ιωάννης Παπαθανασίου
- Μαρία Παπαπαύλου
- Γιάννης Πεϊκίδης
- Καίτη Ρωμανού
- Παύλος Σεργίου
- Χαράλαμπος Σπυρίδης
- Γρηγόριος Στάθης
- Μάρκος Τσέτσος
- Γιώργος Φιτσιώρης
- Ιωάννης Φούλιας
- Αχιλλέας Χαλδαιάκης
- Αναστάσιος Χαψούλας
- Σμαράγδα Χρυσοστόμου
- Στυλιανός Ψαρουδάκης
- Ολυμπία Ψυχοπαίδη-Φράγκου

Ειδικοί επιστήμονες και συμβασιούχοι διδάσκοντες (αλφαβητικά)

- Παναγιώτης Αδάμ
- Θεόδωρος Αντωνίου
- Δημήτριος Αγραφιώτης
- Στέφανος Βασιλειάδης (1933-2004)
- Γιάννης Ιωαννίδης
- Γεώργιος Καραφύλλης
- Κώστας Κλάββας (1934-2012)
- Γιώργος Κουρουπός
- Λήδα Μασούρα
- Πέτρος Μουστάκας
- Γιάννης Γ. Παπαϊωάννου (1915-2000)
- Νίκος Πουλάκης
- Παναγιώτης Πούλος
- Χάρης Σαρρής
- Ελένη Σπυρίδου
- Ιάκωβος Σταϊνχάουερ
- Χρήστος Τερζής
- Αγγελική Τριανταφυλλάκη
- Βύρων Φιδετζής

Διοικητικό προσωπικό (αλφαβητικά)

- Ευγενία Αποσκίτη (υπάλληλος Γραμματείας)
- Μαρία Βασιάνου (βιβλιοθηκονόμος)
- Ελένη Βούλγαρη (υπάλληλος Γραμματείας)
- Μηνაΐς Γιαννοπούλου (υπάλληλος Γραμματείας)
- Ματίνα Δελλή (βιβλιοθηκονόμος)
- Κωνσταντίνος Κουτσουμπίνας (υπάλληλος Γραμματείας)
- Ελισάβετ Μηλιώνη (υπάλληλος Γραμματείας)
- Αγαπητός Πατάκας (υπάλληλος Βιβλιοθήκης)
- Τάνια Σπυράκη (Γραμματέας)
- Μαρία Τσακουμάκη-Πετροπούλου (Γραμματέας)
- Βένια Τσαλατσάνη (βιβλιοθηκονόμος)
- Νικόλαος Φλεριανός (υπάλληλος Βιβλιοθήκης)